

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 dep.
0030 Oslo

Deres ref: 15/4150

Vår ref: 15/6487

Vår dato: 19.2.2016

Høring - forslag om endret fastsetting av grunnlaget for korttidsytelsene etter folketrygdloven kapittel 8, 9 og 14 (sykepenger, foreldrepenger, svangerskapspenger, omsorgs- og opplæringspenger og pleiepenger)

Vi viser til høringsnotat 20.11.15 med høringsfrist 20. februar 2016 fra Arbeids- og sosialdepartementet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet støtter forslaget til lovendringer. Endringene vil gi gode gevinster for både brukerne og arbeidsgiverne. Forslagene bygger også godt opp under moderniseringsarbeidet i NAV, særlig prosjekt 2 og prosjekt 3. Det foreslås ikke endringer som rører ved sykelønnsordningen – arbeidstakere vil fortsatt få 100 pst av bortfalt inntekt.

Arbeids- og velferdsetaten er positiv til at det er gjort en gjennomgang av regelverket med tanke på effektivisering, automatisering og forenkling. Vi erfarer at mange brukere opplever at dagens regelverk på fagområdene er for komplisert med den følge at det er vanskelig å forstå grunnlaget for beregningen av ytelsene. Dette gir bedre rettssikkerhet og vil også gjøre at arbeidstakere i større grad enn i dag har sikkerhet for at ytelsen er fastsatt korrekt.

Departementets forslag vil innebære en forenkling av beregningsreglene uten at det får betydning for ytelsesnivået og raskere tilgjengelighet til nødvendige opplysninger i saksbehandlingen, noe som igjen vil effektivisere saksbehandlingsprosessen. Samlet er dette forhold som vi mener vil gi en bedre ordening, gjøre regelverket enklere å forstå for brukerne og enklere å praktisere for NAV.

Dagens beregningsregler innebærer at ingen saker etter kapittel 8, 9 og 14 kan behandles automatisk for arbeidstakere. Arbeidstakere er den største gruppen vi behandler saker for. Høringsnotatets forslag, vil legge til rette for at en betydelig andel av sakene kan beregnes automatisk, noe som vil representere en stor effektiviseringsgevinst for NAV. Automatisk beregning vil også komme brukerne til gode ved at reglene anvendes likt på like tilfeller. Det gir bedre rettssikkerhet og raskere saksbehandling.

ARBEIDS- OG VELFERDSDirektoratet/KUNNSKAPSAVDELINGEN

Postadresse: Postboks 5, St. Olavs plass // 0130 OSLO

Besøksadresse: Økernveien 94 // 0579 Oslo
Tel: 21070000 // Faks: 21070001

www.nav.no //

NAV skal i de kommende årene fornye store deler av IT-løsningene, inkludert ytelser etter kapittel 8, 9 og 14. Dagens løsninger er basert på manuell behandling. Gevinstene ved å investere i nye IT- løsninger er særlig store dersom reglene som skal forvaltes kan automatiseres.

Vi har noen forslag til justeringer.

Sikkerhetsventil ved feilaktig eller manglende rapportering

Bruk av opplysninger arbeidsgiver har rapportert til a-ordningen vil kunne bidra til å redusere risikoen for at etaten utbetaler sykepengen basert på fiktive arbeids- og inntektsforhold fordi slik svindel vil nå kreve fiktiv/feilaktig rapportering av inntekts- og arbeidsforholdsopplysninger til flere etater over noe tid. Erfaringsmessig vil misbrukere av velferdsordningen likevel etterhvert tilegne seg kunnskap om saksbehandlingsprosesser og regelverk samt tilpasse seg disse. Automatisert bruk av opplysningene fra a-ordningen kan gi risiko for misbruk ikke vil bli oppdaget, i alle fall ikke så raskt som en kunne ønske. En har i praksis sett eksempler hvor inntekt er meldt i a-ordningen fra arbeidsgiver hvor lønnen likevel ikke er overført til brukers konto, eller skatt er trukket.

Det kan også skje at arbeidsgivere av ulike andre grunner ikke rapporterer inntekter slik de skal. Brukeren blir da skadelidende hvis arbeids- og velferdsetaten ikke har anledning til å fastsette grunnlaget for beregningene ved bruk av manuelle rutiner og manuelle oppgaver.

Det bør derfor innarbeides en sikkerhetsventil for manglende eller feilaktige rapporteringer til A-ordningen, se forslaget til tilføyelse i § 8-30 tredje ledd nedenfor.

Tydeliggjøring av hvilke måneder som skal brukes ved beregningen.

Vi har sett at det kan skapes tvil om hvilke måneder som skal brukes ved beregningen. Vi har formulert noen presiseringer som vi antar vil tydeliggjøre innholdet i § 8-28 første ledd.

Frilansere i kombinerte tilfeller

For frilansere ser vi nå at lovens § 8-40 bør justeres slik at beregningsreglene også for kombinerte tilfeller klargjøres. § 8-40 kunne i og for seg oppheves som unødvendig, men siden kapittel 8 del V forutsetningsvis skal inneholde regler for alle kombinerte tilfeller, vil det være mest naturlig å beholde bestemmelsen, men endre innholdet slik høringsforslaget om frilansere går ut på.

Beregning av Foreldrepenger når yrkesaktiviteten ikke har vært sammenhengende

I enkelte tilfeller kan det være uklart hvordan foreldrepenger skal beregnes når yrkesaktiviteten har vært avbrutt før uttaket av foreldrepengene, men hvor opptjeningen av retten til ytelsen likevel er i orden. Vi foreslår derfor en klargjøring i lovens § 14-7 første ledd. Forslaget innebærer en lovfesting av dagens praksis.

Foreldrepenger til mottakere av arbeidsavklaringspenger:

Iflg brev av 19.10.2009, BLDs referanse: 200903762/BAW, skal mottakere av arbeidsavklaringspenger beregnes som AAP-satsen, likevel slik at § 8-30 skal hensyntas. Vi har forstått denne regelen slik at det er dagsatsen for AAP-ytelsen som skal danne grunnlaget for foreldrepengene, altså samme utbetaling som i AAP-perioden. Problemet med henvisningen til § 8-30 er at mottakere av AAP som regel *ikke* har en ytelse på samme nivå som den tidligere arbeidsinntekten. AAP er som regel 66% av tidligere inntekt. Henvisningen til § 8-30 gir derfor liten mening da AAP så å si alltid avviker fra tidligere inntektsnivå. Beregningen av foreldrepenger til AAP-mottakere bør både kodifiseres og klargjøres.

Forslag til endringer i lovtekst

Endringer i forhold til høringsforslaget *i kursiv*

§ 8-28 skal lyde:

Sykepengegrunnlaget som nevnt i § 8-10 fastsettes i arbeidsgiverperioden etter en beregnet aktuell månedsinntekt, se § 8-29.

Den aktuelle månedsinntekten skal beregnes etter den gjennomsnittlige arbeidsinntekten *som* arbeidstakeren har hatt i arbeidsforholdet i en nærmere bestemt periode før han eller hun ble arbeidsufør (beregningsperioden). *Beregningsperioden blir den samme selv om rapporteringen til a-ordningen enda ikke er avgitt for den siste måneden.* Lovlig fravær uten lønn skal holdes utenfor beregningsperioden.

Beregningsperioden fastsettes slik:

- a) Gjennomsnittet av inntekt som rapporteres til a-ordningen for de tre siste kalender månedene legges til grunn.*
- b) I et arbeidsforhold som har vart så kort tid at det ikke er rapportert inntekt for tre måneder, skal dette kortere tidsrommet legges til grunn.*
- c) I et arbeidsforhold der arbeidstakeren har fått varig lønnsendring i løpet av de tre siste månedene eller etter sist rapporterte måned, skal tidsrommet etter lønnsendringen legges til grunn.*

For timelønnede arbeidstakere med skiftende arbeidsperioder omgjøres den aktuelle *månedsinntekten* til et sykepengegrunnlag pr. dag i arbeidsgiverperioden ved at inntekten

fordeles på *antall faktiske arbeidsdager* i beregningsperioden. Departementet gir forskrifter om hvilke inntektstyper som inngår i inntektsgrunnlaget, herunder hvilke inntektstyper som kan tas med etter en særskilt vurdering.

§ 8-30 skal lyde:

Når trygden yter sykepenger, fastsettes sykepengegrunnlaget ut fra den aktuelle månedsinntekten (§ 8-28), som omregnes til årsinntekt. Se likevel andre, tredje og fjerde ledd.

Dersom omregnet årsinntekt etter første ledd avviker mer enn 25 prosent fra gjennomsnittet av rapportert inntekt (se § 8-29) til a-ordningen de 12 siste månedene før arbeidsuførheten inntraff, skal sykepengegrunnlaget fastsettes ved skjønn ut fra den årsinntekten som kan godtgjøres på dette tidspunktet. Som inntekt de siste tolv månedene, regnes også sykepenges etter kapittel 8, omsorgspenger, pleiepenge og opplæringspenger etter kapittel 9 og svangerskapspenge og foreldrepenger etter kapittel 14 når rett til stønad er opptjent som arbeidstaker. Feriepenger tas også med i sammenligningsgrunnlaget.

Dersom rapporteringen til a-ordningen er mangelfull eller uriktig, skal sykepengegrunnlaget fastsettes ved skjønn ut fra den årsinntekten som kan godtgjøres på det tidspunkt arbeidsuførheten inntraff.

For en arbeidstaker som blir arbeidsufør i et tidsbegrenset arbeidsforhold på under seks måneder, fastsettes sykepengegrunnlaget etter første ledd, selv om dette sykepengegrunnlaget avviker mer enn 25 prosent fra sykepengegrunnlaget etter andre ledd. Dette gjelder bare for det tidsrommet arbeidsforholdet skulle ha vart. Deretter kan det ytes sykepenges etter andre ledd dersom medlemmet kan dokumentere inntektstap.

§ 8-38 femte ledd skal lyde:

Sykepengegrunnlaget for frilansere fastsettes på samme måte som for arbeidstakere, se § 8-28 første, andre og tredje ledd bokstav a), § 8-29 og § 8-30.

§ 8-40 Forslag til ny lovttekst

Til et medlem som på sykmeldingstidspunktet har inntekt både som arbeidstaker og som frilanser, ytes det sykepenges etter bestemmelsene for arbeidstaker. Se §§ 8-28 til 8-30.

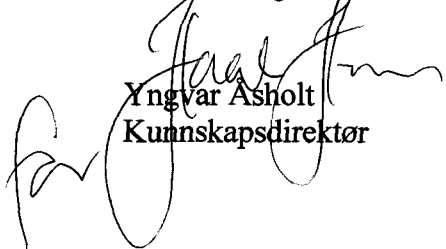
14-7 første ledd skal lyde:

Foreldrepenger til hver av foreldrene beregnes på grunnlag av vedkommendes inntekt etter de samme reglene som for sykepenger fra trygden, se kapittel 8. Foreldrepenger til selvstendig næringsdrivende ytes likevel med 100 prosent av beregningsgrunnlaget. *Hvis yrkesaktiviteten, se § 14-6, ikke varer helt fram til uttaket av foreldrepenger starter, skal den siste yrkesaktiviteten likevel legges til grunn for beregningen.* Det ytes ikke foreldrepenger for den del av inntekten som overstiger seks ganger grunnbeløpet.

§ 14-7 nytt fjerde ledd:

Til et medlem som mottar arbeidsavklaringspenger i opptjeningstiden etter § 14-6, skal beregningsgrunnlaget tilsvare samme dagsats som arbeidsavklaringspengene inklusive barnetillegg.

Med vennlig hilsen

Yngvar Asholt
Kunnskapsdirektør

for
Haakon Hertzberg